

pagina economică

Tribuna experienței înaintate

STOFELE DE BRAȘOV

Deunăzi, aflându-mă într-un magazin de stofe, am auzit aceste cuvinte: „Vă rog, aveți stofă de Brașov?” Imediat, m-am gândit că această alegere făcută de cumpărătorii nu e deloc întâmplătoare. Cunoaștem ceea ce înseamnă stofă „made in Brașov”, că fama produselor acestei fabrici se datorează calității superioare — „cuvintul de ordine” al multor generații de muncitori brașoveni. Prin ce procedee, pe ce căi se merge pentru ca, din „cojocul” muncii de pe mijle de ot să se „modeleze” elegantele tesături ce poartă emblema fabricii de la poalele Timpei?

Nu e vorba de un „secret” profesional, nu asigură tov. Ing. Petro Ionescu, directorul întreprinderii. Ci, de dorința de a fi cinstiți cu cumpărătorii, de a răspunde cel mai riguros cerințelor economiei naționale. Să fie însă clar, Calitatea superioară a tesăturilor nu constituie un scop în sine și nu se asigură... de la sine. Calitatea a producției este o rezultantă a unei întregi serii de factori, în care se distinge economicitatea, dar care, la prima

vedere, nu are nici o legătură cu acest indicator. Să explicăm. În întreprindere, o atenție cu totul deosebită se acordă recepției și prelucrării judicioase a materiei prime — lina.

Recepționarea linaurilor, la o maximă exigență, ne spune tov. Ing. Gheorghe Gîndea, șeful serviciului Organizarea producției, reprezintă un moment care, folosit cum se cuvine, ne scutește mai târziu de multe neplăceri.

Practic, nu se admite nici o concesie, iar în fabricație nu se introduce materie primă necorespunzătoare. Urmează, în continuare, o etapă la fel de importantă a pregătirii filaturii. Construirea unei prese hidraulice de absor-

ție a însemnat un pas hotărâtor nu numai pentru eliminarea impurităților din lina brută, dar și în manopera substanțială a redoperii. Transportul materiei prime se face pneumatic, prin conducte. Acest procedeu modern contribuie însă și la diminuarea consumurilor specifice, problema a cărei rezolvare e căutăată (și găsită) în toate etapele procesului tehnologic. Ea nu împiedică cu nimic creșterea continuă a indicelui de calitate.

De asemenea, atenția pregătire a compozițiilor din amestecul de materie primă este deosebit de favorabilă asupra operațiunii de ardare, dar și la tesătorie, cu efecte imediate în mă-

rirea rezistenței firelor și a omogenității stofelor.

Și spune cu prisosință cuvintul și organizarea judicioasă a procesului tehnologic — prin detalierea precisă, pe om, a fiecărei operații, calificarea superioară a tesătorilor (cursurile de calificare și de ridicare a calificării avind un pronunțat caracter de permanență și exigență), ca și disciplina și seriozitatea cu care sînt abordate sarcinile de producție. Demn de relevat este că s-au aplicat măsuri „pe calapodul” situațiilor concrete și specifice ale unei secții sau altele și nu în general. De pildă, alegerea celor mai bune formate — moduri de așezare a firelor — a

avut reperușii în creșterea productivității muncii în secția tesătorie. Acum, unei muncitoare canetoare îi revine o zonă dublată de deservire decât mai înainte.

În această fabrică însă, „spritidușul” căutărilor nu are astimpăr. Bunoară, când am fost la tesătorie, aici se experimenta un nou tip de suveică, executată din material plastic. Posibilitățile apariției de accidente produse de așchieria în exploatarea a vechilor suveici din lemn — cu efecte imediate în ruperea sau sciometrarea tesăturilor — au fost eliminate. Iar durata de folosire a suveicilor se mărește de câteva ori, ceea ce înseamnă ale economii.

Mai intervine un complex

de măsuri — la prima vedere dispuși spre ridicarea indicelui de calitate. De pildă, în secția tesătorie se aplică un sistem de salarizare experimental, în care nivelul câștigului e condiționat de calitatea produselor obținute. Adică, acord după calitate. Apoi, prin introducerea unui grafic de analiză zilnică, s-au creat condițiile necesare sesizării și intervenției operative pentru eliminarea eventualelor dereglări ce mai apar în activitatea întreprinderii, de la aprovizionare și pînă la livrarea produselor. Numai așa se explică de ce în fabrică nu s-au neglijat nici indicatorii cantitativi și financiari. La finele anului tre-

cut producția marfă vîndută și încasată a depășit prevederile semestrului II, de exemplu, cu 9 la sută, ritmicitatea a marcat „curba ideală”, economiile totale la prețul de cost însumează 8093 000 lei, iar beneficiile peste plan peste 4,5 milioane lei.

— Trebuie adăugat un „amănunt”, ne-a relatat tov. Teodora Zaplan, șef serviciu plan: la începutul lui 1967, produsele de lina erau nerentabile. Prin eforturi susținute și primind un ajutor substanțial din partea direcției generale țelulare, pînă la sfîrșitul anului nu numai că pierderea a fost anulată, dar o parte a economiilor la prețul de cost și a beneficiilor suplimentare se datorează tocmai acestor produse.

— Ce progres a înregistrat întreprinderea în anul 1968?

— Acest an, ne spune directorul, va constitui încă o verigă, încă o treaptă pe scara calității, „tesută” pe urzile unei finale economice. Referitor la calitatea producției, vom continua investigațiile pentru găsirea unor noi posibilități de îmbunătățire a caracteristicilor stofelor și ale

celorlalte tesături ce le producem și, în special, conștientizăm un grad superior de mesifonabilitate, ca și redarea capacității de contractare pierdută în procesul de producție. Iar pentru 1969 avem de pe acum conturată ideea privind separarea unei linii de producție a tesăturilor pastel — o linie „de alb”, cum îi spunem noi — și care va permite executarea unei largi game de stofe în culori deschise, sortimente neglijate, dar foarte solicitate de populație.

Sînt gînduri, planuri și căutări ale tesătorilor brașoveni. Cele aproape 400 poziții ale colecției — mereu îmbogățită — de stofe pentru paltoane, pardesii, costume de damă și bărbătești, ca și tesăturile de modă — fanfani — cu care această fabrică se prezintă la confruntarea biannuală cu reprezentanții al comerțului, aprecierea de care se bucură produsele sale din partea specialiștilor și, mai ales, din partea cumpărătorilor, dovedesc cu prisosință că aici, la Brașov, se află un puternic pilon al industriei ușoare.

(Urmaso din pag. 1)

de altfel și în celelalte, metode, tehnologii specifice, sau procese tehnologice. Condițiile de detaliu sau suplimentare față de cele esențiale cuprinse, așa cum am arătat, în standarde, precum și cele privind comenzile ocazionale, articolele de sezon, podoba și artizanat nu se înscruc în standarde. Producătorii, împreună cu beneficiarii, au lăbitudinea să stabilească varietatea modelelor și garniturilor în funcția de cerințele pieței și model.

Față de cele arătate, menționăm că standardele pentru tesături contin, în principal, prescripții referitoare la finețea și desimea firelor utilizate, gama rațională de lățimi, rezistența (în urzală și bățatură), sarcințele minime ale vopșilor și imprimărilor, limitele defectelor. Este în curs acțiunea de înscriere, în standardele de tesături, a noi parametri funcționali, ca de exemplu: modificările dimensionale la spălat și călcat, gradul de revenire din vopșinare, rezistența la toasere și destrămare, gradul de mercezarizare. Producătorii au toată libertatea în stabilirea curilor, desenelor, a combinațiilor dintre acestea etc.

În domeniul confecțiilor din tesături și tricotaje, a căror pondere este în continuă creștere, s-a standardizat, o gamă măsurătorilor antropometrice, o bază de măriri de corpuri, definite prin înălțime (talie) și perimetrul bustului (grosime), pentru care trebuie proiectate și executate confecții de către industria. Gama a fost stabilită astfel încît numărul presupunător de măriri de corpuri să fie suficient pentru satisfacerea majorității cumpărătorilor. În ce privește confecțiile propriu-zise nu se standardizează decît dimensiunile principale, care asigură portivitatea corectă a confecțiilor, precum și condițiile de calitate. Și la acesta, producătorii și organizațiile comerciale nu sînt stînjinite de nimeni în

În Valea Jiului

De ce trenează lucrările miniere la suprafață?

— După cinci luni de la publicarea articolului „Obstacole în calea înaintării rapide spre comorile din adîncuri” —

Cu cinci luni în urmă, în ziarul nostru a apărut articolul „Obstacole în calea înaintării rapide spre comorile din adîncuri”, care semnală, între altele, o serie de deficiențe în execuția lucrărilor de investiții miniere din Valea Jiului. Cu privire retrospectivă asupra rezultatelor din anul trecut scoate în evidență două moduri diametral opuse în abordarea lucrărilor de investiții. Combinatul carbonifer, în dublă postură de beneficiar și executant, depune strădăni pentru asigurarea documentației tehnice, forței de muncă, a mijloacelor bănești necesare propiilor lucrări din subteran. Deschiderea noilor cîmpuri miniere s-a făcut și se face, în mare parte, în avans față de termenul prevăzut. Este un lucru foarte bun dacă ne gîndim că sporul producției de cărbune din acest an este de peste 625 000 tone. În schimb, nu a intervenit aproape nici o schimbare în activitatea grupului de șantier al Trăstăului de construcții și montaj minier Buceurești, care execută lucrările de la suprafață.

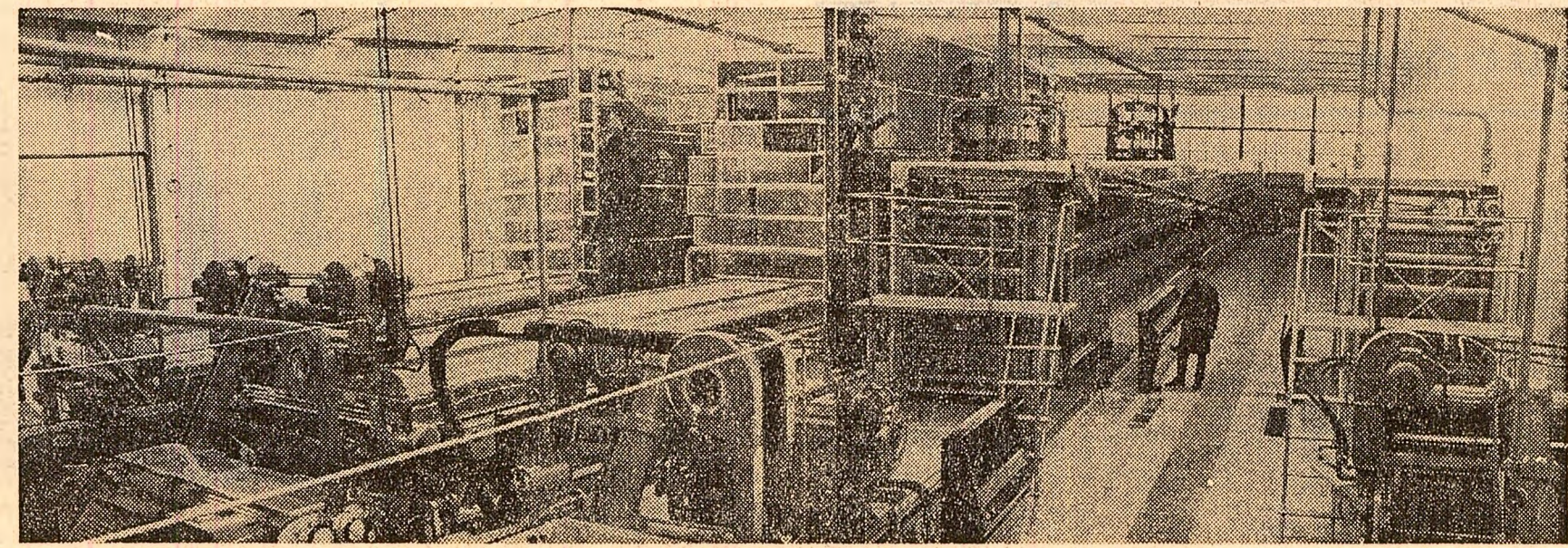
— Eforturile la capitolul investiții în subteran — ne-a spus inginerul Nicolae Zăvoianu, activist al Comitetului regional de partid Hunedoara — sînt anulate pur și simplu de înecăneala cu care se lucrează la suprafața minelor. Grupul de șantier al T.C.M.M. încaică sistematic termenii de execuție, fapt criticat de tabelle și anul trecut în ziarul „Scintea”. După transformarea șantierului în grup de șantieri și după diferite planuri de măsuri stabilite la nivelul centralei trustului și Ministerului Minelor, treburile nu s-au urzit din loc, astfel că și în prezent se mențin vechile metode. Este vorba de folosirea incompletă și sub oricărui critică a timpului de lucru și a forței de muncă, de dotarea la nivel necorespunzător cu utilaje și mecanisme a șantierelor, de asistența tehnică insuficientă și incompletă.

Care sînt cauzele acestor afirmări de principiu? În primul rînd se cuvine menționat faptul că, deși planul pe anul trecut a fost serios diminuat prin diverse artificii de calcul făcute de către conducerea T.C.M.M. și Ministerul Minelor (cu peste 20 milioane lei), grupul de șantier din Petroșeni nu a realizat integral planul valoric. Dacă lucrările se vor desfășura în continuare în același ritm, atunci sarcinile cincinalului actual vor fi îndeplinite abia prin... 1973.

Lista neajunsurilor nu se încheie însă aici. Din cauza deficiențelor amintite, ca și datorită „concursului” dat de beneficiar (Combinatul carbonifer Valea Jiului), prin anumite înțirzi în predarea documentației tehnice, asigurarea amplasamentelor, deschiderea finanțării lucrărilor și în aducerea utilajelor și instalațiilor tehnologice, minerele Dilja și Păroseni, deschise deja, nu pot fi puse în funcțiune, ceea ce produce, potrivit sarcinilor stabilite, un impact la lucrările de la înălțimea Livezei și Bărbănești s-au înregistrat pînă acum serioase întârzieri în direcția...

În inginerul Ion Lăsat, directorul grupului de șantier Petroșeni al T.C.M.M., a fost și se prezintă: „Avem o organizație excepțională, ca niciodată în istoria trustului. Am stabilit tehnologiile optime de lucru, am întărit disciplina și asistența tehnică. Sperăm în rezultate de mare valoare

Laurențiu VISKI
corespondentul „Scintei”

La Complexul de moritură și panificație din Iași a intrat în probe tehnologice fabrica de paste făinoase

Foto: Gh. Vințilă

Cum pătrund țărani tainele științei agricole

A trecut mai bine de jumătate din perioada afectată, în această iarnă, învățămîntului agrozootehnic de masă. Sute de mii de țărani cooperatori, lucrători din întreprinderile agricole de stat și stațiunile de mașini și tractoare își însușesc noi cunoștințe tehnice pentru a putea munci mai bine, mai productiv. Raidul nostru organizat în regiunile Cluj, Iași și Oltenia a urmărit modul cum se desfășoară cursurile învățămîntului agrozootehnic și ce trebuie întreprins în vederea bunei desfășurări a acestor importante acțiuni.

De ce nu este „de masă”

În fiecare an, învățămîntul agrozootehnic a cuprins mase largi ale țărănimii stîlul fiind că de această depinde promovarea în practică a cuceririlor științifice și tehnicii noi, sporirea producției agricole. Și în acest an este păstrat acest caracter. Dar nu peste tot.

În unele locuri învățămîntul agrozootehnic nu prea este de masă. În primul la o serie de obiective care trebuiau realizate în luna ianuarie, ori predate beneficiarului. În același timp, nici planul pe obiecte și puncte de lucru n-a fost defalcăt corespunzător. Astfel, s-a fost depășit corespunzător o bi parte de peste 500 000 lei, care nici pe departe nu aveau create condiții de realizare, în timp ce alte lucrări în continuare au fost abandonate în mod nejustificat. Pe șantier s-a făcut din nou simțită lipsa acestor de materiale, în vreme ce se menține un stoc supraoptimativ de peste 12 milioane lei.

Se cuvine adăugat că, în luna ianuarie, doborînză pentru creditele restante se ridică la 160 000 lei, iar pe realizările plătite Combinatului carbonifer Valea Jiului pentru nepredarea obiectivelor prevăzute în plan se ridică la 1 341 000 lei. Acestea agravează și mai mult situația economic-financiară a grupului de șantier amintit.

Dacă apreciem după rezultatele de pînă acum ale grupului de șantier Petroșeni, nu se poate trage nici decum o concluzie optimistă. În orice caz, dat fiind necesitatea imperioasă a recuperării rezervei a rămășițelor în urmă, ar trebui să realizeze și integral în activitatea economică a acestui grup de șantier nu mai poate fi amînat. Rămîne ca, în cel mai scurt timp, conducerea T.C.M.M.-Buceurești și forurile de resort din Ministerul Minelor să acționeze cu hotărîre pentru asigurarea unui ritm susținut în execuția lucrărilor miniere de suprafață din Valea Jiului.

cele învățate la facultate. Indicațiile Consiliului Superior al Agriculturii, ca și ale Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție spun clar că lecțiile în cadrul învățămîntului agrozootehnic sînt fie legate strîns de nevoile producției și însoțite de demonstrații practice, care să ajute pe cooperatori să aprofundeze cunoștințele primite. Din păcate însă sînt multe unități agricole din Oltenia unde alt căselle laborator ale cooperativei, cit și loturile demonstrative, nu au fost folosite. De curînd, un grup de specialiști au vizitat 20 de unități agricole din raioanele Craiova, Filiași și alte. În nici unul din aceste cursurile de învățămînt agrozootehnic, la care au luat parte, cu toate că a avut loc lecția la 10-a și a 11-a, în care nu se înușe nici o aplicație practică. La cooperativa agricolă Secui, din raionul Craiova, lectorii nu au folosit nici un fel de material didactic. Pe de altă parte, ei reclamă că nu au asemenia materiale. Dar la această cooperativă plansele, pentru care s-au cheltuit importante sume de bani, sînt înexistente în alte scopuri. Există și o altă lacună: lipsa de manuale. La Răcari, din raionul Filiași, de pildă, la cercul de cultura plantelor de cîmp anul II, singura care are manual este inginerul Tatiana Goga, lectora cercului. La cooperativa agricolă Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o adresă prin care se indica să se țină un curs pe tema „Valorificarea produselor zootehnice cu 8 lecții printre care: Valorificarea produselor zootehnice și serviciilor”, cooperative neavînd însă nici albine și nici vînturi de mătase. Iată cum orientarea dată de Consiliul agricol raional Hirău a venit însă o

● Capcana: PATRIA — 9; 11,30; 14; 16,30; 18,30; 21.
 ● Festival: FESTIVAL — 8,30; 11; 13,30; 15; 17,30; 19,30.
 ● Impacţurări pe portativ: SALA PALATULUI (seria de bilete 2289 — ora 17,30 şi seria 2292 — ora 20,30), REPUBLICA — 9; 10; 12; 14; 16; 18; 20; 22.
 ● BUCUREŞTI — 9; 11,15; 13,30; 15,30; 17,45; 19,30.
 ● De trei ori Bucureşti: VICTORIA — 9; 11,15; 13,30; 15,30; 17,45; 19,30.
 ● Valeriu de pleacă: LUCEAFĂRUL (completele 10, Mircea Volevod — 9; 11,15; 13,30; 15,30; 17,45; 19,30; 21,45).
 ● Cătăi Idol: MELODIA — 9; 11; 13; 15; 17; 19; 21.
 ● Modern: MODERN — 9; 11; 13; 15; 17; 19; 21.
 ● Grivita: GRIVITA (completele Paşi spre Brâncuşi) — 9; 11,15; 13,30; 15,30; 17,45; 19,30.
 ● Un bărbat şi o femeie: CAPITOL — 10; 12,30; 15; 17,30; 20; GLORIA — 9; 11,15; 13,30; 15,30; 17,45; 19,30; FERVIAR (completele Invitaţie) — 9,30; 10,45; 12; 13,30; 14,45; 16,30; 18,30; 20,30; EXCELSIOR (completele Atenţie!) — 9,30; 10,45; 12; 13,30; 14,45; 16,30; 18,30; 20,30; TOMIS (completele Paşi spre Brâncuşi) — 9; 11,15; 13,30; 15,30; 17,45; 19,30.
 ● Billy minciunos: CENTRAL (completele Paşi spre Brâncuşi) — 9; 11; 13,15; 15,45; 18,15; 20,45.

● Indragostii: CINEMATICA — 10; 12,30.
 ● Incercurile: FLORASCA — 16; 18,15; 20,30; FLAMURA — 9; 11,15; 13,30; 15,30; 17,45; 20,30 (la ambele completele în împlinirea vînturilor).
 ● Contele Bobby, spaima vestului sălbatic: LUMINA (completele Sorinel şi soarele) — 9,30—15,45 în continuare; 18,15; 20,45.
 ● Jocuri neschimbate: DOINA (completele Gigantul înaripat) — 11,30; 13,45; 16; 18,15; 20,30.
 ● Dosarul XII: UNION (completele Imprudenţi) — 15,30; 18; 20,30; FERENTARI (completele Înţinare) — 15,30; 18; 20,30.
 ● Io, Mircea Volevod — Daţi-mi un calmant

— Lauri celor mai buni — Pinea noastră — Orizont ştiinţific nr. 12/1967 — Miracol: TIMPURI NOI — 9—21 în continuare.
 ● Război şi pace (scenariu şi ID): GIULESTI — 14,30; 19, ARTA — 9,30—14 în continuare; 18,30.
 ● Ocolul: INFRAȚIUA ÎNTRE POPOARE (completele Republica la 29 de ani) — 16; 18,15; 20,30.
 ● Drăgoştea unei blonde: DACIA (completele Fetiţa cu chibrituri) — 8,15—15 în continuare; 17; 19; 21.
 ● Profesorul distrat: BUZEŞTI (completele Exerciţii şi aplicaţii militare) — 15,30; 18; 20,30.
 ● Un idiot în Paris: CRINGĂŞI (completele Refugiul lui Bil cel negru) — 15,30; 18; 20,15.
 ● Un nabab magnan: BUCEGI (completele Dacă treci râul Selenel) — 9; 11,15; 13,30; 15,30; 17,45; 19,30; AURORA — 9; 11,15; 13,30; 15,30; 17,45; 19,30.
 ● Amprenta: UNIREA (completele Sănătatea mintală a copilului) — 15,30; 18; 20,30.
 ● O fată ferelată: FLACĂRA (completele Mal bine să prevenim. Profilaxia TBC) — 14,30; 16,30; 18,30; 20,30.
 ● Martin soldat: VITAN — 15,30; 18; 20,30.

● Cînd tu nu eşti: MORIȚA (completele Mihail Kogălniceanu) — 9; 11,15; 13,30; 15,30; 17,45.
 ● Escroc fără vete: POPULAR (completele Oameni deasupra norilor) — 15,30; 18; 20,30.
 ● Coriza domnului profesor: MUNCA (completele Opt minute de via) — 16; 18; 20; DRUMUL SĂRII (completele Înălţime) — 16; 18; 20.
 ● Republica Skid: MOSIOL (completele Ostaşii pădurii) — 15,30.
 ● Haiducii: MOSIOL — 18; 20,30.
 ● Meandre: COTROCENI (completele Pe drumul măleştrelor) — 15,30; 18; 20,30.
 ● Servus, Vera!: VOLGA (completele Orizont ştiinţific nr. 10/1967) — 10; 12; 14; 16,15; 18,30; 20,45.
 ● O sută douăzeci de milioane: RAHOVA — 15,30; 18; 20,30; PACEA — 15,30; 18; 20,30 (la ambele completele Nădă şi reverşi).
 ● Spartacus (ambele seri): PROGRESUL — 15,30; 18.
 ● Un taxi pentru Tobruk: VITURUL (completele Echipa) — 15,30; 18; 20,30.
 ● Reînnoirea lui Suroc: COSMOS (completele O după-amiază plină de peripeții) — 14,30; 16,30; 18,30; 20,30.

cinema

Rosturile cuvîntului în film, problema şi funcţiunile dialogului par de mult elucidate. Dar discuţiile revin periodic. Reapar în anchetele revistelor de specialitate puncte de vedere combătute încă vehement, ca desuete. Pentru scriitorii cu activitate de scenaristi unaşii şi o chestiune de protocol, afirmarea importanţei dialogului devine un gest de demnitate, un refuz de a lăsa literatura într-o poziţie subalternă.

Fără a fi de acord cu minimalizarea componentelor literare, la care accentul pus pe specificul filmului îi îndeamnă, dar rezistori, atunci cînd teoretizează, trebuie să recunoaştem că filmul plăteşte frecvent un preţ prea mare pentru datele contractate faţă de literatură. Verbalismul — declarator, sentimental ori oricel preţ inteligent, paradoxal, filozofant — e mai greu de suportat în faţa ecranului.

Filmul nu s-a născut din literatură. Noţiunea de „sinteză plasticoliterară” nu are înţeles istoric. Dar cînd s-a trecut de la joc la artă, literatura s-a impus progresiv. Fără a mai discuta situaţia specială a ecranizărilor, scenariul şi dialogul au constituit un strat literar integrat şi tradus într-un limbaj propriu, privit mereu cu neîncredere, dar dovădindu-se, pînă în clipa de faţă, indispensabil.

Rămînd pe terenul dialogului, se remarcă urmările supărătoare ale tendinţelor de a-l trata ca pe o activitate independentă şi privilegiată. E cazul cu orice din componenţele filmului care trîntesc şi se valorifică doar prin întreg. Virtuozitatea pentru virtuozitate a operatorilor nu dă rezultate mai ferice, poate constituie cel mult un exerciţiu pentru filmele vitioare, exerciţiu practicat în dauna filmului prezent. Dar într-o artă predominant vizuală, înzestozitatea inutilă a imaginii e mai puţin supărătoare decît abuzul de dialog.

Teoretizări posibile pe la 1930, cînd filmul sonor îşi căuta drumurile, ne par astăzi cu totul naive. Astfel au fost afirmaţiile dramaturgului Marcel Pagnol, o vreme şi cineast de succes, care vedea în filmul sonor o extindere de mijloc şi o formă modernă a teatrului. Asemenea teze nu sînt mai afită susţinătorii. Literatură

rzarea dialogului, supraşantat şi presărat cu cochetaţii de stil, e susţinătoare chiar cînd textul aparţine unei romanele de talentul Marguerite Duras, într-un film de valoare lui „Hiroşima, dragostea mea”. Dialogul caligrafic rămîne nedigerat în ciuda filmelor româneşti. As căuta scenariul reuşită remarcabilă a regizorului şi operatorului, dar cu stingăci în dialog, cum este „Duminică la ora 6”.

În căutarea unui limbaj „pur cinematografic” o reacţie a regizorilor a fost reducerea dialogului pînă

lui, textelor cîntate. Ba chiar a intertextul ecranizarea unei schiţe de Caragiale, tratată cu mijloace teatrale.

E evident că soluţia nu poate fi renunţarea totală la dialog, chiar dacă abandonarea lui pe anumite intervale capătă eficacitate artistică. De la Eisenstein la Antonioni sau Losey, nici unul dintre cineştii de anvergură n-a adoptat această soluţie prea simplă. „Triumful vizualului” asupra cuvîntului, eliminarea totală a dialogului înseamnă anihilarea filmului de un mijloc funda-

lul, de ceea ce spun obiectele sau peisajul, muzica sau tăcerea. Poate fi abundent, dar păstrează o anumită finalitate artistică, merită să caracterizeze un om sau o situaţie. Aşa cum uneori e obligat să fie incoerent şi incomplet, să devină intermediar al altor mijloace. În „Fluza cea mare”, filmul lui Jean Renoir, ofiţerii francezi dînt-un lagăr de prizonieri pregătesc un spectacol şi primesc un cuţar cu rochii pentru „travesti-uri”. Glumele în doi per se intrerup brusc în faţa a tot ceea ce se întrezăre în consinţa acestor oameni claustraţi de cîţiva ani. Singura replică rostită este un „e nou-tim”, turbatur.

Se pot cita în filmele noastre exemple izbitoare de manipulare a dialogului funcţional: convorbirile dintr-o încăpă în scenariul la „Setele” montate din „Răscola”. Se pot cita şi scene în care scriitorul uită că în momentul respectiv e scriitor de film şi lasă frazele să alunceza maieştos de pe socli. Se simte mai ales în filmele noastre necesitatea tratării mai îndrăzneţe a dialogului, din unghurii diferite, ca un mod de comportare, ca un fapt social.

O altă latură frecvent pusă în discuţie e dialogului o constituie modul cum e rostit. Protestele împotriva teatralismului, nu au încetat, desi se pot remarca progrese. Teoretic rezistorii şi actorii ştiu, probabil, că altele sînt condiţiile spectacolului, că distanţa de la scenă la spectatori e fixă, în timp ce dialogul filmului are posibilităţi echivalente cu prim-planul, poate fi intensificat, atenuat, montat. Există, totuşi, monologuri interioare care răsună ca „Cinele soldatului” declamată la o serbare şcolară, dialoguri indurabile cu exelenţă şi accentuată dicţiune.

Soluţia nu e neapărat diferenţierea exclusivă a actorilor: unii de teatru, alţii de film. În toate marile cinematografii naţionale se petrec schimburi între scenă şi film. Există aici şi o latură pedagogică. Dar sarcina principală rămîne a regizorilor. Munca regizorului de film cu actorii înseamnă şi usurarea trecerii celui din urmă de pe scenă pe platou, cu toate marile diferenţe de mijloace pe care le pretinde această trecere.

Cuvîntul în film

puncte de vedere

Silvian IOSIFESCU

la dispariţie. Fapt este că riscul artistic al celui care îl compoză, renunţarea la dialog e mult mai puţin supărător decît vorbăria. Spectatorul cit de cit avizat nu se plînge că într-un film se vorbeşte prea puţin. Sînt cunoscute cîteva exemple: filmul japonez „Inul”, un scurtmetraj ca „Balonul roşu”. Eficacitatea comică e ajutată în „S-a furat o bombă” de renunţarea la dialog. E semnificativ însă că astfel de reuşite sînt foarte singulare, că nici regizorii respectivi n-au perseverat. În partea care-i revine în filmul „De trei ori Bucureşti”, Gopo a acordat un loc mult prea generos dialogului.

mental de expresie. De altfel, problema nu se poate discuta în abstract. Ponderele dialogului e în funcţie de tipul de film. Purismul specificului cinematografic poate respinge filmele-proces. Ele au prilejuri totuşi cîteva producţii onorabile ale lui Lumet sau Kramer. În aceste filme abundenta dialogului e necesară, fără ca limbajul să încezeze a fi cinematografic.

Dialogul conceput funcţional este o latură inseparabilă dintr-un limbaj cinematografic complex. Întregeşte sau este întregit de ceea ce spune mimica unei feţe — „microfizionomia” — dar şi de mişcarea aparatu-

tv

11,00—12,00 Jocurile olimpice de iarnă. Patinaj viteză: proba de 500 metri — femei. 17,30 Curs de limba rusă (lecţia 2-a). 17,58 Sumarul zilei. 18,00 Pentru scolar: Albatros — revistă ilustrată. 18,30 Jocurile olimpice de iarnă. Hochei: U.R.S.S. — S.U.A. 19,45 Telemagazin de seară. 20,10 Buletinet meteorologic. Publicitate. 20,20 Studiu muzical. Cultura muzicală de-a lungul timpului. 20,50 Tabele profesionale. 21,20 Jocurile olimpice de iarnă. Rezumatul filmat al competiţiilor zilei. 21,35 Film artistic — Profesorul Fabre. 22,55 Telemagazin de noapte.

Lucian Grigorescu

Reflectii la retrospectiva LUCIAN GRIGORESCU

Ion SĂLIŞTEANU

Săliile Muzeului de Artă găzduiesc acum expoziţia retrospectivă a pictorului Lucian Grigorescu. O sută douăzeci şi cinci de picturi, guse şi acuarele alcătuiesc un ansamblu care degajă limpede sentimentul că ne

piciorilor ce folosesc acest mijloc de exprimare (extrem de mulţi şi la noi şi în alte ţări), fără ca metoda în sine să însemne implicit şi valoare artistică.

În mod remarcabil şi neobişnuit însă, Lucian Grigorescu are, în limitele acestor modalităţi, acces deplin în sensibilitatea omului de cultură plastică modernă, opera sa conţine adică farmec perpetuu, acel element permanent al artei înalterate de metamorfoza procedelor tehnice. Pentru el, forma de exprimare nu este decît un sistem de referinţă — convenţia artistică, aleasă să-l exprime măsura lăuntrică a artei sale.

Fiecare pînă este rezultatul unei îndelungate perioade de contemplare a naturii, de împregnare pe toate registrele sensibilităţii, cu realitatea ambiantă.

Lucrate la Cassis, Mangalia, Paris, în lunca Neajlovului, în atelierul său de la Mogoşoaia, operele sale poartă o caldă degajare afectivă — eculu, nu atât al observaţiei analitice, cît al stărilor lăuntrice declanşate în contact cu natura. Există la Lucian Grigorescu o strălucire plastică, o savoare a materiei picturale, nu exterioră, în urmărită de liberat prin grija faţă de tuşă sau pensulă, ci obţinută în procesul de revenire, de tatonare, de sugesie încercată şi îndelungată tălmăcire în imagine a stărilor sale de contemplaţie. Viguros, cu o gestică trepidantă şi mobilă, notînd volume ce se topeş aerian, se interfează într-o ordine a valorilor de mare subtilitate, imaginile sale te obligă să descoperi succesiv şi ineputabile frumuseţi.

Printre primele sale de creaţie (foarte caldă ogîndite în expoziţia organizată serios, cu lucrări bine selecţionate), prima — sub influenţa ordinii constructive a lui Derain — este scoala echilibrului, a consistenţei formelor, a stăpînirii compoziţiei grafice a imaginii. Abandonată în favoarea expresivităţii difuze şi calde — evident mai adecvată temperamentalului său liric, de calmă şi savuroasă narative — această perioadă lasă însă să se întrezărească în toată opera sa o mare rigoare în ordonarea constructivă a tabloului.

În toată opera lui Lucian Grigorescu recunoaştem — în ciuda unor etape distincte — o poziţie estetică foarte netă, o constanţă de atitudine faţă de realitate, impresionantă, dar mai ales o stăpînire deplină a mijloacelor sale de exprimare. Cînd, în 1965, cu puţin timp înainte de moartea sa, l-am întrebă dacă observă la cei din tînăra generaţie o formă de continuitate a picturii sale, mi-a răspuns: — „Nu ştiu. Tinerii de astăzi ştiu prea mult — şi, în acelaşi timp, prea puţin. Ei gîndesc altfel pictura şi raportul dintre ea şi realitate. Nu-mi dau seama dacă acest lucru e rău sau bine, dar ştiu că nici o experienţă umană nu e gratuită, nici o influenţă acceptată pe baza afinităţilor nu e inutilă. Totuşi lasă urme, în forme foarte neobişnute, cu condiţia dărurii şi muncii stăruitoare. Sub aspectul acesta, va fi, poate, o continuitate”.

Pentru aplicatorii de etichete delimitative, pictura lui Lucian Grigorescu se cuprinde în zona de fizice supravieţuie a unui curent artistic consumat şi omologat de istorie. Este optica celui ce tolerază împreună valoarea şi nonvaloarea artistică — autenticul şi simulacrul — pe considerentul mijloacelor de exprimare asemănătoare. Lucian Grigorescu poartă, într-adevăr, amprenta epocii şi a şcolii care l-a format, scoala post-impresionistă, cu setea sa de lumină şi culoare iradiantă, cu metoda sa de lucru în plin aer, în natură şi prin datele procurate neînlocuit de ea. Dar acest lucru este comun tuturor

aflăm în faţa unui adevărat pictor — în sensul cel mai deplin şi nobil.

Acum, la nici 3 ani de la moartea artistului, opera şi omul se asociază (pentru cei ce l-au cunoscut) într-un mod atât de organic şi evocator, încît, uluiţi că prezentul de ieri a devenit dintr-o dată legendă, păşim cu respect să-l recunoaştem, să-l înţelegem mai bine şi mai adevărat.

Este o prilej să ne gîndim cu vagă senzaţie de culpă, la faptul că în aspiraţiile noastre pline de îndrîjnită şi înerească ambiţie profesională rămîn atît de puţine disponibilităţi pentru lectură prin prezent a trecutului, pentru bucuria de a fi contemporani unor oameni, a căror experienţă ar trebui împărtăşită direct şi nu dedusă postum.

Figura lui Lucian Grigorescu, cu pitoreasca sa dezvoltare şi francheţe, cu nostalgia Franţei, unde s-a format ca pictor, cu dăruirea arzătoare pentru profesiunea sa — se suprapune instantaneu lucrărilor, se contopeşte cu peisajul de la Cassis, cu cel din Cotmeana sau Balic, cu lumina irizată, senină, calmă şi odihnitoare, ce defineşte afectiv întreaga sa pictură.

Nu l-a iubit pe critici şi este poate justificată averuşina pentru o critică ce n-a ştiut să-l impună public la reala sa valoare. El este cel de-al doilea Grigorescu al picturii româneşti — un clasic al picturii noastre moderne, cu o forţă lirică deosebită, cu certitudinile artistice robuste, dar neostentativ enunţate, în imagini de înaltă probitate profesională.

Pentru aplicatorii de etichete delimitative, pictura lui Lucian Grigorescu se cuprinde în zona de fizice supravieţuie a unui curent artistic consumat şi omologat de istorie. Este optica celui ce tolerază împreună valoarea şi nonvaloarea artistică — autenticul şi simulacrul — pe considerentul mijloacelor de exprimare asemănătoare. Lucian Grigorescu poartă, într-adevăr, amprenta epocii şi a şcolii care l-a format, scoala post-impresionistă, cu setea sa de lumină şi culoare iradiantă, cu metoda sa de lucru în plin aer, în natură şi prin datele procurate neînlocuit de ea. Dar acest lucru este comun tuturor

TREPTELE ŞCOLII

(Urmare din pag. 1)

nilor şi intereselor lor. Corespund pe deplin necesităţilor actuale măsurile prevăzute în legătură cu liceul de cultură generală — cu o durată de 4 ani — care va funcţiona pe secţii: reală, cu accent pe matematică şi fizică; reală, cu profil de chimie-biologie; umanităţii, cu accent pe studiul literaturii române, filozofie şi limbi străine; clasică, orientată spre studiul limbilor latină şi elină.

În fiecare secţie liceală se va asigura însuşirea unui larg orizont de cultură generală şi o cît mai accentuată profilare. Echilibrul just între cultura generală şi specializare — care se preconizează în studiu — va asigura premisele unei temelnice pregătiri a tinerii generaţii. Învăţămîntul va căpăta astfel un caracter democratic şi mai accentuat, sporind pentru toţi tinerii posibilitatea de a studia corespunzător chemărilor şi aptitudinilor fiecăruia. Folosind în cadrul viitor cetăţii alături de armonioasă ca om, şcoala îşi îndeplineşte rolul său de principal factor de civilizaţie şi cultură, contribuind la ridicarea întregului popor pe treapta de civilizaţie implicată de epoca istorică pe care o străbatem. Gîndit, sintetizat astfel de un colectiv de oameni cu experienţă, şi pe baza unei largi consultări a specialiştilor în materie şi a cadrelor didactice, studiul conţine, evident, schema unei legislaţii noi a învăţămîntului, de la care sîntem îndreptăţiţi a aştepta cele mai bune rezultate.

As vrea să fac cîteva menţiuni şi în ce priveşte măsurile ce sînt propuse în legătură cu învăţămîntul profesional şi tehnic. După cum se ştie, tot ce se realizează astăzi în dezvoltarea industriei noastre, în noile fabrici şi uzine, în toate marile întreprinderi, ca şi în dotarea agriculturii, reprezintă ultimul cuvînt al tehnicii. Cunoaşterea ca şi folosirea lor cer tot mai multe şi mai profunde cunoştinţe, nu numai pentru cadrele superioare, dar chiar pentru deţinerea muncitorului calificat al acestor vremi. Prin măsurile ce se întreprind el va învăţa mai multă fizică şi chimie, va aprofunda mai temeinic tehnologia meseriei, după ce a studiat 10 ani în şcoala generală. Astfel, absolvenţii acestor şcoli vor primi o pregătire corespunzătoare cu ceea ce doresc ei şi ceea ce doreşte societatea: a crea contingente de muncitori, tehnicieni, ingineri cu o înaltă pregătire, cu un orizont de cultură larg.

Şi încă un fapt. Studiile sînt supuse dezbaterii publice. Toţi cetăţenii, indiferent de profesie, au

fost chemaţi să-şi expună opiniile. E cel mai elocvent atestat al marlei interes de care se bucură azi şcoala românească din partea întregii noastre societăţi, un nou şi strălucit atestat al marlei răspunderi cu care partidul şi statul nostru pregătesc fiecare din măsurile care privesc nivelul de bunăstare materială şi spirituală al întregului popor.

O NOUĂ SALĂ DE SPECTACOLE A TEATRULUI ȚĂNDĂRICĂ

Peisajul cultural bucureştean se îmbogăţeşte cu o nouă sală de spectacole, destinată în primul rînd spectatorilor copii. În această sală, situată în imina Capitalei, pe strada Academiei nr. 29—30, la intersecţia străzii Academiei cu str. Aristide Briand, îşi va relua activitatea peste cîteva zile ansamblul de marionete al Teatrului Țăndărică.

Noua sală a teatrului, cu o capacitate de peste 350 locuri, elegant mobilată, cu o bună vizibilitate şi acustică, va fi inaugurată duminică 11 februarie, ora 11, cu spectacolul pentru copii „Vrăjitorul din Oz”.

teatre

● Filarmonica de stat „G. Enescu” (la Ateneu): Concert simfonic. Dirijor: Mihail Brediceanu — 20 ● Opera română: Aida — 19 ● Teatrul de stat de operă: Secretul lui Marco Polo — 19 ● Teatrul Naţional „L. Caragiale” (sala Comediei): Romeo şi Julietta — 19,30, (sala Studio): Jocul adevărului — 19,30 ● Teatrul de Comedie: Opinia publică — 20 ● Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra” (sala din Bd. Sclitului): Aguriga nr. 11: Livada cu vişini — 20, (sala din str. A. Sahia nr. 76 A): Comedie pe întuneric — 20 ● Teatrul „C. I. Nottara” (sala Magheru): Acest animal ciudat — 19,30, (sala Studio): Cîntărea şi abstră — 20 ● Teatrul Giuleşti (în sala Teatrului evreiesc de stat): Paharul cu apă — 19,30 ● Teatrul „Barbu Delavrancea”: Înţinare la Senlis — 19,30 ● Teatrul Mic „Pur şi simplu o criză (premieră) — 20 ● Teatrul „Ion Creangă”: Toate pinzele sus — 19,30 ● Teatrul „Țăndărică”: Jarmarocul pitulesc Clip — 17, (la Palatul pionierilor): Vrăjitorul din Oz — 17 ● Teatrul satiric-muzical „C. Țănescu” (sala Savoy): Scandal la Boema — 19,30, (sala Victoria): Varietăţi ’68 — 19,30.

Profilul seriei de micromonografii de istorie literară

Iniţiativa Editurii tineretului de a tipări o serie de „mici monografii de istorie literară” a fost întîmpinată, în urmă cu trei ani, de unanime aprecieri. Fără a urmări — asemenea studiilor ce însoţesc scrierile publicate în „Biblioteca şcolară” sau în „Lycium” — o finalitate strict didactică, avînd deci o deplină libertate în ceea ce priveşte modul de organizare şi prezentare a materialului, lucrările editate în cadrul noii colecţii îşi propunuseră să înalţeze un nivel public mai larg — elevilor, studenţilor, dar şi oricărui cititor dornic să-şi îmbogăţească cunoştinţele — o imagine de ansamblu, cuprinzătoare, deşi într-un număr limitat de pagini, asupra drumului vieţii şi creaţiei unor reprezentanţi de seamă ai istoriei literaturii noastre. Volumele apărute în acest răsăm, fie că au reţinut studiul tipărit în publicaţii de specialitate sau ca introducere la ediţii de opere, fie că au fost în mod special elaborate, şi-au dovedit pe deplin utilitatea, fapt demonstrat atât de opiniile critice exprimate pe marginea lor în paginile presei literare sau cotidiene, cît şi de epuizarea, în scurtă vreme, a tirajelor. Prin modul propriu în care majoritatea autorilor s-au apropiat de obiectul cercetării lor, descoperind laturile esenţiale ale activităţii scriitorului studiat, sublinin-

du-i valoarea operelor, ca şi actualitatea ei pentru lectorul zilelor noastre, aceste lucrări constituie nu numai o sursă competentă de informare ci şi o adevărată călăuză în universul creaţiei unor prodigioşi poeţi şi prozatori ca Vasile Alecsandru, Grigore Alexandrescu, I. L. Caragiale, Alexandru Odobescu, Octavian Goga, Liviu Rebreanu sau Mihail Sadoveanu. Cu toate că fiecare studiu în parte a suscitat interesul — printre semnatarii lor se numără de altfel numeroşi critici şi istorici literari ca G. Călinescu, Serban Cioculescu, Const. Ciopraga, Silvian Iosifescu, Al. Piru sau D. Micu — seria, în întregul ei, nu a reuşit încă să se impună în măsura în care am fi aşteptat acest lucru.

De bună seamă, rolul unei colecţii nu este doar de a tipări în acelaşi format şi în acelaşi tip de copertă un număr de lucrări, ci de a comunica în mod organizat, sistematic, cu periodicitate, rezultatele obţinute într-un anumit domeniu de creaţie artistică sau de cercetare ştiinţifică. Prestigiul colecţiei se datorează în primul rînd modului unitar în care este concepută, individualităţii profilului său, noutăţii inter-

pretărilor ca şi a formulelor editoriale pe care le consacră. Or, tocmai în această privinţă ni se pare că eforturile Editurii tineretului nu au fost suficiente de constante.

După cum s-a mai arătat, republicarea în seria micilor monografii a unor studii care o vreme extrase din studiul de valoare mai vechi nu poate fi decît binevenită, acestea revăzîndu-se prăgnant calităţile în momentul în care pătrund în cercuri mai largi de cititori. Totuşi, atunci cînd reeditările continuă să fie preponderante în raport cu cercetările originale, concepute pentru a fi publicate în acest context, ajungînd în mod repetat să ne întrebăm care este contribuţia editorului şi, mai ales, care sînt perspectivele activităţii sale. Un răspuns îndreptat la o asemenea întrebare ne oferă chiar similitudinea apariţiilor, deziderată pe care, din păcate, nici altele colecţii nu-l satisfac corespunzător. În cazul colecţiei de la început cele 13 titluri publicate în anul de care tratăm de la înfiinţarea ei ni se par a reprezenta o cifră sub limită nu numai a necesităţilor, dar şi a posibilităţilor reale editoriale. Putem oare considera o colecţie drept o prezentă viabilă atunci

*) Catalogul expoziţiei, redactat de Petre Oprea, reproduce toate lucrările expuse, conţinînd date preţioase asupra picturii şi a fiecărei lucrări în parte, într-o îngrîşită prezentare tipografică.

Sorin MOVILEANU

viața internațională

DELHI: Dezbatere

Conferinței U.N.C.T.A.D.

New Delhi 8. — Trimisul special Agerpres, Ion Puținelu, transmite: Luând cuvântul în plinara Conferinței Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare, ministrul de stat în Ministerul Afacerilor Externe al Indiei, Bali Ram Bhagat, a schițat câteva dintre problemele comerțului internațional și ale dezvoltării, legate de nevoile țărilor în curs de dezvoltare. După ce a enunțat scopul Conferinței, pe care o găzduiește țara sa, Bhagat a subliniat necesitatea largirii cooperării internaționale, declarând că o bază pentru realizarea acestei cooperări o constituie Carta de la Alger. El a propus ca actuala Conferință să-și aducă contribuția la încheierea unui acord care să așeze comerțul cu produsele țărilor în curs de dezvoltare pe baze solide, să creeze un fond sub auspiciile U.N.C.T.A.D. pentru finanțarea țărilor care au nevoie de ajutor. Reprezentantul indian a cerut, totodată, să se elaboreze principii care să favorizeze comerțul cu produse manufacturate și semimanufacturate ale țărilor în curs de dezvoltare. El a dat o înaltă apreciere rolului pe care îl joacă comerțul țărilor socialiste cu țările în curs de dezvoltare, arătând că schimbările dintre aceste țări au continuat să fie unul din sectoarele dinamice ale comerțului mondial. În India în mod deosebit, este satisfăcut de dezvoltarea cooperării economice cu țările socialiste.

În cuvântul său, reprezentantul Chinei, Francisco Ribeiro Ayea, a precizat că „o mai mare responsabilitate asupra folosirii resurselor mondiale”, ar fi de natură să ajute la soluționarea problemelor ce stau în fața țărilor în curs de dezvoltare.

La rândul său, reprezentantul Canadianei, Herbert Winter, a promis o asistență mai largă țărilor în curs de dezvoltare.

Sedința de după-amiază a fost prezidată de șeful delegației române la U.N.C.T.A.D. — Gheorghe Rădulescu, unul din vicepreședinții actuala Conferință. Au luat cuvântul reprezentanții Tunisiei, Evreului, Noii Zeelande, Cubei și Spaniei.

Cele cinci comitete de lucru ale Conferinței au început joi să dezbate problemele ce le-au fost remise.

Intrevederi ale șefului delegației române

NEW DELHI 8. — În cursul dimineții de joi, Gheorghe Rădulescu, vicepreședintele la Consiliul de Miniștri, șeful delegației române la Conferința Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare a avut întrevederi cu primvicepreședintele Consiliului de Miniștri și ministrul comerțului și industriei al Australiei, John McEwen, și cu șeful delegației mexicane, Placido Garcia Reynoso, adjunct al ministrului industriei și comerțului. În cursul convorbirilor, au fost abordate probleme aflate în atenția Conferinței Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare și probleme referitoare la relațiile bilaterale.

S.U.A. trebuie să pună capăt necondiționat bombardamentelor împotriva R. D. Vietnam

Interviul ministrului de externe Nguyen Duy Trinh

HANOI 8. — Corespondentul Agerpres, Adrian Ionescu, transmite: Într-un interviu acordat corespondentului special la Hanoi al agenției France Presse, B. J. Cabanes, ministrul afacerilor externe al R. D. Vietnam, Nguyen Duy Trinh, a declarat că în războiul din agresiune în Vietnam, Statele Unite au ajuns într-un impas fără speranță. În ultimele zile, forțele armate patriotice din Vietnam de sud, împreună cu masele populare, au lansat atacuri continue scotind din luptă multe efective inamice, asigurându-și controlul asupra mai multor orașe și a numeroase centre provinciale și districtuale, eliberând întinse regiuni rurale. Aparatul administrativ și regimul marionetă se năruie, armata se destramă.

În continuare, ministrul de externe a arătat că poziția țărilor sale cu privire la rezolvarea problemei vietnameze este foarte clară. „Statele Unite au adus trupe pentru agresiunea împotriva Vietnamului. Ele trebuie să pună capăt agresiunii și să-și retragă trupele din Vietnam. Aceasta este sensul celor patru puncte ale guvernului R. D. Vietnam și al programului politic al Frontului Național de Eliberare din Vietnam de sud, care este în conformitate cu principiile fundamentale și clauzele principale ale acordurilor de la Geneva cu privire la Vietnam”.

„În declarația mea din 28 ianuarie 1967, urmată de cea din 29 decembrie anul trecut, a subliniat Nguyen Duy Trinh, am arătat că calea pentru negocierea dintre R. D. Vietnam și Statele Unite”. Releind că cererile guvernamentale ale S.U.A. per-

sistă cu încăpăținare în planurile lor agresive, el a arătat că guvernul S.U.A. pretinde că „studiază” și „încearcă să înțeleagă” poziția Hanoiului. De fapt, însă, aceasta este o manevră urmărind să înșele opinia publică și să carnuțeze încercările de continuare a escaladării războiului de agresiune din Vietnam. Este clar că Statele Unite nu doresc în mod serios negocieri în vederea rezolvării problemei vietnameze. Ele vor trebui să poarte răspunderea pentru aceasta, a declarat ministrul de externe nord-vietnamez.

În încheiere, Nguyen Duy Trinh a subliniat că negocierile vor începe atunci când Statele Unite vor da dovadă că au pus capăt cu adevărat și în mod necondiționat bombardamentelor și tuturor actelor de război îndreptate împotriva R. D. Vietnam.

SUDAN Situație încordată la Khartoum

Cu o zi înainte de a avea loc dezbaterile asupra motiunii de cenzură prezentată de opoziție, primul ministru al Sudanului, Ahmed Mahgoub, în numele Consiliului suprem de stat, a hotărât dizolvarea Adunării constituante. Premierul sudanez a declarat că această hotărâre a fost luată deoarece opoziția a încercat „în mod neconstituțional”, să extindă atribuțiile Adunării constituante. Ca urmare a acestei măsurii, în capitala sudaneză situația s-a încordat brusc. Agenția France Presse transmite că armata a ocupat toate punctele strategice ale capitalei sudaneze. Resedința guvernului, palatul prezidențial, postul de radio și clădirea parlamentului au fost puse sub controlul armatei.

Neînțelegerile au fost generate de faptul că deputații opoziției, în frunte cu fostul premier Sadik El Mahdi, au cerut insistențios prelungirea cu un an a mandatului Adunării Constituante, motivând că elaborarea proiectului noii Constituții necesită mult timp, cerere cu care guvernul

nu a fost însă, de acord. La Khartoum, după cum informează agenția M.E.N., au avut loc puternice demonstrații organizate de partidele de opoziție, în cursul cărora au fost arestate 134 de persoane.

Primul ministru sudanez a anunțat că la 28 aprilie vor fi organizate alegeri, urmând ca noul parlament să definitiveze Constituția țării.

Agenția U.P.I. anunță că primul ministru Ahmed Mahgoub și-a asumat puteri extraordinare. După dizolvarea Adunării constituante, 119 deputați, între care și liderul opoziției Sadik Mahdi, fost prim-ministru, s-au întrunit în apropierea sediului parlamentului. A fost adoptată în unanimitate o motiune în care opoziția îl acuză pe Mahgoub de a fi „conspirat în vederea răsturnării regimului reprezentativ” și apreciază această acțiune drept „o lovitură de stat civilă”. Liderii opoziției, prezintă agenția U.P.I., intenționează să se întrunească luni pentru a alege un nou prim-ministru.

DE GAULLE: Franța este dispusă să participe la aplicarea unui acord arabo-israelian

PARIS 8 (Agerpres). — Președintele Franței, generalul de Gaulle, a oferit miercuri seara la Palatul Elysee un dineu în cinstea generalului Aref, președintele Republicii Irak, care a sosit în capitala Franței într-o vizită oficială de trei zile. În toastul rostit cu acest prilej, generalul de Gaulle a reafirmat din nou că pentru reglementarea situației din Orientul Apropiat este necesar să fie evacuate, din punct de vedere militar și administrativ, teritoriile care au fost ocupate prin forța armelor.

În urma conflictului armat de la 5 iunie, asigurarea de către O.N.U. a securității frontierelor țărilor arabe și ale Israelului, instituirea unor rapoarturi pașnice și normale între Israel și țările arabe, repatrierea refugiaților, precum și libertatea de navigație pentru toți și pretutindeni. Generalul de Gaulle a menționat, totodată, că Franța este dispusă să participe în mod practic la aplicarea unui acord care ar avea la bază aceste propuneri.

Proiectul noului Program al P. C. din Germania supus dezbaterii publice

DÜSSELDORF 8 (Agerpres). — Potrivit agenției A.D.N., recent a avut loc o plenară a Comitetului Central al Partidului Comunist din Germania, care activează în ilegalitate. La această plenară a fost discutat proiectul unui nou program al partidului. C.C. al P.C.G. a hotărât în unanimitate să supună proiectul noului program dezbaterii publice.

FRANKFURT PE MAIN 8 (Agerpres). — La Frankfurt pe Main a avut

loc joi o conferință de presă în care reprezentanții opiniei publice le-a fost prezentat noul program al Partidului Comunist din Germania. Poliția a intervenit cu brutalitate molestând pe participanți și arestând pe Herbert Mies și Max Schaefer, membri ai Biroului Politic al C.C. al P.C. din Germania, precum și pe deputata în Bundestag, Grete Thiele.

AGENȚIILE DE PRESĂ TRANSMIT:

Constantin Băbeanu, ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al Republicii Socialiste România în Republica Democrată Vietnam, a făcut la 8 februarie o vizită prezidențială la Comitetul Permanent al Adunării Naționale a R. D. Vietnam, Truong Chinh, cu care a avut o convorbire cordială.

O declarație comună a secretarilor generali ai partidelor comuniste, socialiste și Komeito dată publicității la Tokio subliniază hotărârea acestor partide de a lupta împotriva introducerii pe teritoriul japonez a armelor nucleare, transformării țării într-o bază atomică americană, planurilor de înzestrare a forțelor armate japoneze cu arma nucleară.

Un comunicat oficial dat publicității la Copenhaga arată că noul guvern danez a examinat împrejurările prăbușirii în Groenlanda a bombardierului american „B-52” cu arme nucleare la bord. Comunicatul subliniază că guvernul danez este hotărât să obțină asigurări din partea guvernului Statelor Unite pentru ca, în viitor ca și în trecut, nici o armă nucleară să nu fie depozitată în Groenlanda și ca neutralitatea spațiului aerian al acestei regiuni să fie respectată de către bombardierele atomice.

Noul guvern libanez este condus de Abdullah Al Yafi, care deține și portofoliile finanțelor și apărării. Vicepremier, ministrul de externe și ministrul pentru problemele emigranților și turismului a fost numit Fouad Butros. Noul guvern are misiunea de a pregăti alegerea parlamentare prevăzute să aibă loc în primăvara acestui an.

Yemenul de sud și R.P.D. Coreeană au convenit să stabilească relații diplomatice, se arată în comunicatul comun dat publicității la Aden, la încheierea vizitei delegației R.P.D. Coreene, condusă de Kan Rian Ug, vicepreședintele al Prezidiului Adunării Populare Supreme.

În memoria echipajului submarinului „Minerva”, dispărut în apele Mediteranei, în portul Toulon a avut loc joi o ceremonie la care a participat președintele Franței, de Gaulle.

Protocolul schimburilor comerciale cehonorvegice pe anul 1968 a fost semnat la Praga. Cehoslovacia va exporta în Norvegia mașini-unelte, automobile, laminate, coacăz, zahăr, inventar sportiv și instrumente muzicale, iar Norvegia va livra Cehoslovaciei un număr mai mare de mașini, îndeosebi pentru industria chimică, precum și pește, produse mici, produse ale industriei chimice, metalurgice și textile.

Prima mașină de calcul automată construită în Cehoslovacia — „M.S.P.-2-A”, a intrat în funcțiune. Mașina poate executa peste 7000 de operațiuni pe secundă. Cu ajutorul ei vor fi rezolvate unele sarcini în domeniul cercetărilor științifice și vor fi calculate programele optime de producție ale întreprinderilor agricole.

Republica Africa Centrală. Acești copii din Ouanda Djalo au cântat „vestea cea mare” — vor merge la școală nu organizată, expresie a unui program mai larg de școlarizare pentru care statul a alocat 19,9 la sută din buget

„Punctul negru” al anului 1968

CORSPONDENȚA DIN PARIS DE LA AL. GHEORGHIU

„Pentru francezi — scria „L'Aurore” — șomajul este cea mai rea calamitate”. „E punctul negru al lui 1968” — scria „Paris Jour”.

Cel mai îngrijorător pentru francezi este însă șomajul din rândurile tineretului. Aproape 3 din 4 tineri, între 17 și 24 de ani, nu găsesc de lucru. Pe acești tineri îi vezi în cafenele, în meluro, apăsându-și capul asupra paginilor ziarelor pentru a depista ofertele de servicii. În înălțimi colindând Parisul de la un patron la altul, de unde primesc un răspuns tipic: „O să vă scriem”. Ceea ce înseamnă, de fapt, un refuz.

Cifrele oficiale arată că numărul tinerilor sub 18 ani, în căutare de lucru, a sporit cu 25 la sută într-un an; cererile de lucru ale tinerilor între 18—24 de ani au alina un platon și mai înalt.

Experiența economică și sindicală atribuie fenomenul creșterii șomajului mai multor cauze. În primul rând, dificultățile actuale din economia franceză. În acest cadru se înscrie „schimbarea structurilor” — adică procesul de concentrare, fuziuni și restructurări în care a fost aruncată industria, în apropierea scadenței integrării ei în Piața comunității — 1 iulie. Acest proces apare ca o necesitate pentru Franța spre a putea face față concurenței accentuate a gigienilor industriei din S.U.A., Anglia, R.F.G. Dar consecințele sale sociale imediate estompează „avantajele” scontate pentru mai lăzru — afirmă sindicatele — fiindcă procesul concentrării este însoțit de închiderea de întreprinderi, comprimări și concedieri.

Urmează apoi intrarea masivă în scena economică a țării a unui mare număr de tineri, din prima generație de după război, ajunși la majorat. În 1971 vor fi 21 milioane de francezi sub 25 de ani. Printre aceștia 8,5 milioane (între 15 și 24 de ani) vor fi apți pentru a începe lucrul, față de 6 milioane azi.

Crearea de noi locuri de muncă este problema socială numărul 1 a Franței. Dar nu numai socială, ci și politică. Guvernul francez a anunțat zilele acestea un plan de relansare a economiei. Sînt prevăzute măsuri imediate pentru stimularea consumului intern și a investițiilor private și publice. Se prevede printre altele o reducere a unor impozite pe venit, sporirea cu 4,5 la sută a alocațiilor familiale de la 1 februarie (în loc de 1 august, cum era prevăzută), acordarea unor împrumuturi suplimentare de 250 milioane franci pentru construcții și extinderea de uzine în regiuni unde se pune problema grave de folosire a brațelor de muncă (în nordul Franței și în Lorena).

Problema folosirii brațelor de muncă a fost evocată pe larg de primul ministru francez într-un recent interviu televizat în care a enunțat un plan „anti-șomaj”. El prevede

Imbunătățirea informării tineretului asupra meseriilor, o mai bună îndrumare pentru alegerea profesiei, îmbunătățirea pregătirii profesionale și a sistemului de plasare. În unele regiuni, unde ponderea tineretului în structura populației este mai mare, se preconizează și o „întinerire a întreprinderilor”, adică pensionarea anticipată a muncitorilor ce au depășit 60 de ani.

O primă măsură importantă pentru „relansarea expansiunii” pe 1968 este considerată a fi accelerarea efortului în industria de construcții, care o mare consumator de mînă de lucru. Oficialitățile scontează astfel pe o absorbire masivă a șomajului, însă mulți specialiști și juriști sindicali consideră că soluția cea mai eficientă ar consta în eforturile pentru „relansarea” consumului. Asta, spun ei, ar duce la înviorarea economiei, la crearea de noi slujbe, la încurajarea investițiilor și favorizarea creșterii puterii de cumpărare.

În acest sens, C.G.T. înscrie în programul său privind folosirea brațelor de muncă, ca o primă măsură, ridicarea puterii de cumpărare a masei populare, prin sporirea salariilor. C.G.T. cere interzicerea concedierii fără o reîncaudare echivalentă, o mai bună orientare a învățămîntului profesional, mijloace de perfecționare sau de schimbare a calificării. În vederea aplicării măsurilor preconizate, C.G.T. a hotărât să organizeze o mare campanie pentru apărarea locurilor de muncă, făcînd apel la o acțiune comună cu alte centrale sindicale.

C.F.D.T., a doua mare centrală sindicală a Franței, a elaborat și ea un proiect pentru instituirea unui cod al „garanțiilor sociale” în problema brațelor de muncă. Secretarul general al lui „Force Ouvrière” a definit și el orientarea sindicală și a declarat că problema utilizării forței de muncă.

Acelele preocupări comune denotă că sindicatele intenționează să organizeze, în luna ce urmează, mari bătălii revendicative. În prezent se poartă întinse discuții între sindicate, stat și cercurile patronale. Cu statul, sindicatele tratează probleme legate de sporirea salariilor în sectorul naționalizat (acțiunile ce interesează circa 7000 de oameni ai muncii), iar cu patronatul despre sporirea indemnizațiilor de șomaj parțial în sectorul privat. Ministrul economiei și finanțelor, Debré, declară zilele acestea ziariștilor că 1968 va fi dificil pe plan economic și social.

VIETNAMUL DE SUD

De 11 zile luptele se desfășoară cu înfăptuire pe întregul Vietnam de sud, de la paralela 17-a și pînă la capul Camau, aflat în extrema sudică a țării. Unitățile de partizani ale Frontului Național de Eliberare s-au transformat în regimente organizate care atacă în același timp în orașe, în munți și în creșterile transformate în mistăni. O treime din Saigon se află sub controlul F.N.E. În delta Mekong, americanii nu-și pot menține pozițiile decât cu ajutorul bombardamentelor aeriene. În munți, punctele de sprijin și bazele americane sînt supuse presiunilor regimentelor Armatei de eliberare, în timp ce în nord, la cîteva zeci de kilometri de paralela 17-a, poziția-cheie de la Lang Vei, deținută de americani, a căzut, ceea ce oferă partizanilor numeroase avantaje.

Pentru a înțelege această extraordinară întorsătură care a surprins pe orgolișul general Westmoreland, comandantul șef al trupelor americane din Vietnamul de sud, trebuie pornit mai întîi de la faptul că există trei teatre cotidiene de război, condiționate din punct de vedere geografic. În sud, se află bogata delta Mekong, care înainte de război producea atîta orez, încît o mare parte se exporta. În această regiune, care se întinde de la Saigon pînă la capul Camau, se desfășoară, în esență, lupte ale unor grupuri mici, care cu sprijinul țăranilor hărăzite posturile de comandă americane, în milioane de mîini.

În nordul Saigonului, sectorul Platourilor înalte este aproape de începutul războiului dominat de trupele F.N.E.

În sfîrșit, mai la nord și pînă la frontiera paralelei 17-a se află zona demilitarizată pe care americanii au întărit-o fără încetare. De cîteva zile locul cel mai cunoscut în această regiune este Khe Sanh, asediat de săptămîni. Aici se află adăpostii cîinci mil de pușcaci marini americani. Lan Vei, care a căzut ieri în mîinile forțelor adverse, este un avanpost al bazei de la Khe Sanh. A apărut o nouă strategie

Marea ofensivă în a 11-a zi

F.N.E., o nouă capitală. Este vorba — și aceasta este impresia tuturor observatorilor obiectivi — de începutul unei adevărate insursecții naționale în regiunile populate și în special în orașe.

Saigonul este, practic, împărțit în două. Central, împerechiu de palat guvernamental și ambasada americană, se află în mîinile americanilor. În schimb, imensul cartier Cholon este controlat de trupele F.N.E. care atînduie binevoitoare. Mai mulți ziaristi care au reușit să ajungă pînă aici au constat că patrioții se deplasează fără precauții deosebite în timp ce, ici colo, au loc ciocniri

sîngerose. În ciuda atacurilor americane forțele F.N.E. rezistă și, după ultimele știri, ar fi primit noi întăriri. De 48 de ore americanii au reușit să se instaleze la sud de rîul Perlelor, (care traversează orașul Hue) și încearcă să cucerească marșul nordic. Miercuri seara, grupuri de partizani au reușit să arunce în aer două poduri care legau malurile rîului Perlelor. De asemenea, a fost distrus podul de cale ferată. Central sectorului se află sub controlul americanilor și a fost bombardat cu mortiere de către patrioți. Unitățile F.N.E. rezistă cu înverșunare, sprijinindu-se în special pe poziția cucerită în vechea cetate

ternic bombardament pe care l-a cunoscut vreedată. Asupra bazei au fost aruncate 500 de bombe de mare calibrul. Mijloacele ultramoderne de detectare acustică ale americanilor nu au putut totuși stabili prezența și pozițiile tancurilor care au arătat în timpul nopții pe colina de la Khe Sanh. Căderea bazei de la Khe Sanh ar fi un esec considerabil pentru americani, care și-ar vedea astfel pierdut ansamblul fortificațiilor și instalațiilor ce le-au construit la sud de paralela 17.

CORSPONDENȚA SPECIALĂ PENTRU ZIARUL „SCINTEIA”, TRANSMISĂ DIN SAIGON DE ROGER GERAUD

sporadică cu trupe sud-vietnameze și ofițeri americani care încearcă să pătrundă în Cholon, recurgînd în acest scop la bombardamente cu rachete. Unități de elită ale armatei regimului sud-vietnamez continuă să sosescă la Saigon, deoarece sarcina de a cuceri din nou orașul devine tot mai delicată pe zi ce trece.

În provincia Gia Dinh s-au desfășurat miercuri seara violente ciocniri între mai multe forțe ale diviziunii 22XV-a de infanterie americană și forțele patriotice. În provincia Kien Fong, în cunoscuta cîmpie de trestii, la 120 kilometri sud-vest de Saigon, partizanii au atacat cu mortierele posturile comandamentului militar și izbîra forțelor speciale de la Cao Lanh.

În regiunea Platourilor înalte pe loc lupte aproape peste tot după informațiile care parvin la Saigon, pozițiile americane de la Plei Ku și alte tabere de ale lor fiind supuse unor atacuri permanente. Această situație „imobilizează” multe din trupele noastre” a recunoscut comandamentul american.

La Hue luptele continuă să fie

imperială, pe care flutură de mai bine de o săptămînă drapelul F.N.E. Astăzi atenția generală este atrasă de ceea ce se petrece la sud de zona demilitarizată, adică în nordul Vietnamului de sud. După cum se știe, forțele F.N.E. au reușit să zdrobească avansotul Lanh Vei, cu toate că era apărut de trei comandanți ale forțelor speciale sprijinite de artileria de la Khe Sanh, și înconjurată de excelente fortificații. O înaltă personalitate americană de la Saigon a declarat că pierderea acestui punct este o gravă decepție. Tot ceea ce mai rămînea comandamentului era să salveze consilierii americani care mai rămăseseră în viață.

În seara 7-a s-a făcut cîștre sfîrșitul zilei: elicopterele au salvat 76 din cei aproximativ 450 de militari, aflați în garnizoană. Acum armata F.N.E. se află față în față cu 5000 de soldați din trupele infanteriei marine de la Khe Sanh, care sînt practic încercuți și a căror aprovizionare este asigurată numai de avioane și elicoptere. Baza americană a sferit în noaptea trecută cel mai pu-

Aceste fotografii au fost transmise de agenția americană „Associated Press” cu următoarea explicație: Pușcaci marini americani care au încercat să traverseze un pod la Hue (fotografia din stînga) bat în retragere (fotografia din dreapta) în fața rezistenței înverșunate a patrioților sud-vietnamezi

POPULAȚIA SUD-VIETNAMEZĂ ESTE PE CALE DE A INSTAURA O NOUĂ ADMINISTRATIE

DECLARAȚIA UNUI REPREZENTANT AL F.N.E.

Șeful reprezentanței din Phnom Penh a Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de sud, Nguyen Van Hieu, a făcut presed o declarație în care, referindu-se la eventualitatea instalării unui guvern provizoriu al F.N.E., a spus: „În urma dezagregării administrației și a regimului marionetă de la Saigon, problema puterii este la ordinea zilei. În centrele dens populate și într-o serie de regiuni rurale, a adăugat el, populația este pe cale de a instaura o nouă administrație. Aceasta, însă, este o problemă care privește toate forțele patriotice armate și politice care au luat parte la actuala misură și care va depinde de evoluția situației, de consultările dintre toate aceste forțe”.